

การใช้แสงอัลตราไวโอเล็ตบีในการรักษาผื่น Pruritic Papular Eruption ในผู้ป่วยโรคเอดส์ โดย
วิธี Double - Blind Randomized, Placebo - Controlled Trial

นางสาว นฤมล สิทธิบุรณะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาตจวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-216-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[17582775

ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY FOR PRURITIC PAPULAR ERUPTION
OF THE ACQUIRED IMMUNODEFICIENCY SYNDROME : A DOUBLE - BLIND
RANDOMIZED, PLACEBO - CONTROLLED TRIAL

MISS NARUEMOL SITHBURANA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Medicine

Department of Medicine

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-216-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การใช้แสงอัลตราไวโอเลตบีในการรักษาผื่น Pruritic Papular Eruption ในผู้ป่วยโรคเอดส์ โดยวิธี Double - Blind Randomized, Placebo-Controlled Trial

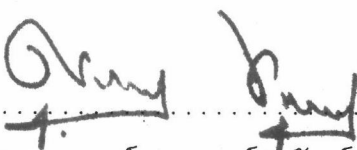
โดย : นางสาวนฤมล สิทธิบุรณะ

ภาควิชา : อายุรศาสตร์/ตจวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงวันฉวี สิ้นธุภาค

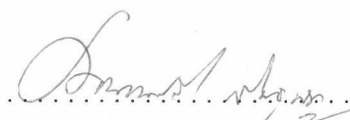
อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม) : อาจารย์นายแพทย์เกียรติ รักษรุ่งธรรม

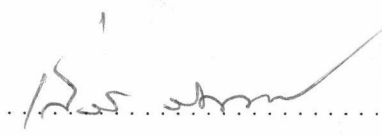
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานคณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงเดือนฉาย ชยานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงวันฉวี สิ้นธุภาค)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา (ร่วม)
(อาจารย์นายแพทย์เกียรติ รักษรุ่งธรรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์วิวัฒน์ ก่อกิจ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นฤมล สิทธิบุรณะ : การใช้แสงอัลตราไวโอเลตบีในการรักษาผื่น Pruritic Papular Eruption ในผู้ป่วยโรคเอดส์ โดยวิธี Double - Blind Randomized, Placebo-Controlled Trial (ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY FOR PRURITIC PAPULAR ERUPTION OF THE ACQUIRED IMMUNODEFICIENCY SYNDROME : A DOUBLE - BLIND RANDOMIZED, PLACEBO - CONTROLLED TRIAL) อ.ที่ปรึกษา : ร.ศ. พ.ญ. วัฒนศรี สินธุภาค, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ. นพ. เกียรติ รัชชรัสมิ, 60 หน้า ISBN 974-637-216-5

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้แสงอัลตราไวโอเลตบีในการรักษาผื่น pruritic papular eruption (PPE) ซึ่งเป็นผื่นเรื้อรังที่พบบ่อยในผู้ป่วยโรคเอดส์ โดยวิธี double - blind randomized, placebo - controlled trial

การศึกษาทำในผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มีผื่น PPE จำนวน 14 คน แต่ละคนจะได้รับการฉายแสงอัลตราไวโอเลตบี (ultraviolet B, UVB) และ placebo ในแต่ละด้านของร่างกาย โดยทำการรักษา 5 ครั้งต่อสัปดาห์ นาน 2 สัปดาห์ การติดตามผลการรักษาโดยบันทึกจำนวนตุ่มนูนในบริเวณที่กำหนด และอาการคันก่อนรักษา ระหว่างการรักษา และหลังการรักษา ร่วมกับการตรวจระดับภูมิคุ้มกันทั่วไปก่อนและหลังการรักษา

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อรักษาครบ 2 สัปดาห์ จำนวนตุ่มนูนทั้งในด้านที่ได้รับแสง UVB และ placebo มีจำนวนลดลงในผู้ป่วย 13 จาก 14 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.001$ แต่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงของอาการคัน และจำนวนเซลล์ CD4 T lymphocyte ในเลือดก่อนและหลังการรักษา นอกจากนี้ยังไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่มีผื่น PPE กับการลดลงของผื่น PPE ผู้ป่วยส่วนมากจะเริ่มมีผื่นใหม่หลังหยุดการรักษาประมาณ 4.2 ± 3.76 สัปดาห์ (2 - 13 สัปดาห์)

การลดลงของจำนวนตุ่มนูนในด้านที่ได้รับแสง UVB ไม่แตกต่างจากด้านที่ได้ placebo อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องจากแสง UVB ให้ผลการรักษาแบบ systemic หรือ ผื่น PPE อาจหายได้เอง การรักษา 5 ครั้งต่อสัปดาห์ อาจทำให้ผิวแห้งจึงไม่ลดอาการคัน

จากผลการทดลอง ยังไม่สามารถสรุปผลของแสง UVB ที่มีต่อผื่น PPE จึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยการเพิ่มจำนวนตัวอย่าง การเปลี่ยนโปรแกรมการฉายแสง หรือใช้โปรแกรมการฉายแสงแบบเดิม แต่แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับแสง UVB กลุ่มที่ได้ placebo และกลุ่มที่ได้รับทั้ง UVB และ placebo ในผู้ป่วยคนเดียวกัน และควรติดตามระดับสารพันธุกรรม RNA และนับจำนวนเซลล์ CD4+ T lymphocyte ในเลือดก่อนและหลังการรักษา เพื่อบอกถึงการดำเนินของโรคเอดส์

ภาควิชา อายุรศาสตร์

สาขาวิชา อายุรศาสตร์/ตจวิทยา

ปีการศึกษา ๒๕๔๐

ลายมือชื่อนิสิต นฤมล สิทธิบุรณะ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [ลายมือ]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [ลายมือ]

##C 845430 : MAJOR MEDICINE / DERMATOLOGY

KEY WORD:

PRURITIC PAPULAR ERUPTION (PPE) / UVB

NARUEMOL SITHBURANA : ULTRAVIOLET B PHOTOTHERAPY FOR PRURITIC PAPULAR ERUPTION OF THE ACQUIRED IMMUNODEFICIENCY SYNDROME : A DOUBLE - BLIND RANDOMIZED, PLACEBO - CONTROLLED TRIAL. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WANNASRI SINDHUPHAK, M.D. THESIS COADVISOR : INSTRUCTOR KIAT RUXRUNGTHOM, M.D. 60 pp. ISBN 974-637-216-5

The study is to evaluate the clinical efficacy of Ultraviolet B (UVB) phototherapy in pruritic papular eruption that is a chronic dermatosis frequently seen in human immunodeficiency virus (HIV)-positive patients by a double - blind randomized, placebo - controlled trial

Fourteen HIV-positive patients with PPE were treated with unilateral UVB phototherapy in a bilateral comparison study. The treatments were given five times per week for 2 weeks. The number of papules in a specified area of skin and the intensity of pruritus were monitored before, during and after therapy. Systemic immune function was evaluated before and after therapy.

The number of papules decreased after UVB treatment both in the treated and untreated side of 13 out of 14 patients. The decrease was statistically significant ($P < 0.001$). No significant difference in pruritus and absolute numbers of CD4 T lymphocytes was noticed between before and after therapy. The duration of the disease did not relate to the decrease of the number of papules. The mean time of recurrence was 4.2 ± 3.76 weeks (2 -13 weeks).

The decrease in the number of papules of the treated side was not significantly different from the controlled side which may be due to the systemic effect of UVB or spontaneous resolution of PPE. The treatments given five times per week may cause xerosis, so the pruritus did not decrease.

From the study, the effect of UVB on PPE could not be concluded. There should be further studies by increasing the sample size, changing the protocol, or using the former protocol and dividing samples into 3 different groups; one receiving UVB, another receiving placebo, and the other receiving both UVB and placebo in the same patient. The plasma levels of HIV RNA and CD4+ T lymphocyte count should be monitored before and after treatment to indicate the progression of AIDS.

ภาควิชา.....อายุรศาสตร์

สาขาวิชา.....อายุรศาสตร์/ศจวิทยา

ปีการศึกษา.....๒๕๔๐

ลายมือชื่อนิสิต..... นภมล สิทธิบุรณ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงวันฉวี ลินธุ์ศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์นายแพทย์เกียรติ รักษ์รุ่งธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการทำวิจัย ได้แก่

ศาสตราจารย์นายแพทย์ชัยเวช นุชประยูร

ศาสตราจารย์นายแพทย์จิตร สิทธิอมร

ศาสตราจารย์นายแพทย์กัมมันต์ พันธุมจินดา

ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล

รองศาสตราจารย์นายแพทย์นภดล นพคุณ

รองศาสตราจารย์นายแพทย์ธานินทร์ อินทรกำธรชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์มนต์ชัย ชาลาประวรัตน์

นายแพทย์สมศักดิ์ ตันรัตนากร

อาจารย์สมรัตน์ เลิศมหาฤทธิ์

คุณสายสร้อย รอดผล

คุณศศิวิมล อุบลแย้ม

เจ้าหน้าที่ห้องเจาะเลือด ตึก ภปร ชั้น 1 ร.พ. จุฬาลงกรณ์

ทำยนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. ผื่น Pruritic papular eruption.....	5
3. แสงอัลตราไวโอเลตบี (Ultraviolet B).....	8
4. วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
5. ผลการวิจัย.....	29
6. การอภิปรายผลการวิจัย.....	48
7. สรุปผลการวิจัย.....	51
รายการอ้างอิง.....	53
ประวัติผู้เขียน.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กราฟแสดงช่วงอายุ.....29
2	กราฟแสดงระยะเวลาตั้งแต่มีผลเลือดบวกต่อเชื้อHIV จนกระทั่งเริ่มมีผื่น PPE.....31
3	กราฟแสดงระยะเวลาที่มีรอยโรค.....31
4	ภาพแสดงลักษณะของผื่น Pruritic papular eruption.....32
5	กราฟแสดงตำแหน่งของรอยโรค.....33
6	กราฟแสดงค่า minimal erythema dose.....33
7	ภาพแสดงการอ่านค่า minimal erythema dose.....34
8	ภาพแสดงลักษณะทางคลินิกก่อนการฉายแสง UVB.....37
9	ภาพแสดงลักษณะทางคลินิกหลังการฉายแสง UVB.....37
10	กราฟแสดงการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนตุ่มนูนระหว่าง กลุ่มที่ได้รับแสง UVB และ placebo.....38
11	กราฟแสดงการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของอาการคันระหว่าง กลุ่มที่ได้รับแสง UVB และ placebo.....42
12	กราฟแสดงการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเซลล์ CD4 T lymphocyte ก่อนและหลังการศึกษา.....46

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการแบ่งระยะของโรคเอดส์ ตามหลักเกณฑ์ของ CDC.....	22
2	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนตุ่มหนองในกลุ่มที่ได้รับแสง UVB.....	35
	ในการรักษา	
3	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนตุ่มหนองในกลุ่มที่ได้รับ placebo.....	36
4	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของอาการคันในกลุ่มที่ได้รับแสง UVB.....	40
	ในการรักษา	
5	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของอาการคันในกลุ่มที่ได้รับ placebo.....	41
6	แสดงผลเลือดก่อนการศึกษา.....	44
7	แสดงผลเลือดหลังการศึกษา.....	45